

IPAR ÉS KERESKEDELEM

IPAROSOK, KERESKEDŐK, MEZŐGAZDÁK ÉS ROKONSZAKMÁT ŪZŐK HETI KÖZLŐNYE
A „BAROSS SZÖVETSÉG” SZEGEDI FIÓKJÁNAK HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden csütörtökön Éves ár 100 K Fél éves 50 „ Negyed éves 25 „	Laptulajdonos: A BAROSS SZÖVETSÉG szegedi fiókja	Szerkesztésért ideig- lenesen felelős: HUTTER KÁROLY	Szerkesztőség: Szeged, Honvéd-tér 8-9. sz. Telefon 15-52.
--	---	---	--

Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában.

Hiszek egy isteni örök igazságban.

Hiszek Magyarország feltámadásában

Amen!

Az új ipartörvény és a kézműiparosság.

Írta: Fröhvirth Máttyás nemzetgyűlési képviselő

A magyar kézműiparosság évtizedes küzdelmet vívott a képesítéshez kötött iparról. Az a gazdasági rendszer, amely minden téren a túlzott szabadságot, illetve szabadságot hirdette és megvalósította a gyakorlati élet számtalan terén, a kézműiparosság és így elsősorban a kisiparosság fejlődésének útját állotta. Az iparszabadság elvének megvalósítása nem használt annak a rétegnek, amelyen segíteni akartak. A liberális irányzat elérte azonban azt, hogy a kontárok egész serege lepte el a kézműipari pályákat. A tanulatlan iparban kellőleg ki nem képzett iparúzó silány, rossz kivitelű iparikkal nem csak a közönségnek, nemcsak a kézműiparosságának, hanem az ország közgazdasági viszonyainak is árt. Olyan iparúzó, aki nem tanulta szakmáját a műhelyben, mint tanonc és nem gyakorolta iparát, mint segéd, nem tudja magáévá tenni azt a szigorú öntegyetmet, kötelességűdást, azt a kézműipari erkölcsöt, amely a szakképzett iparosokat vezeti.

A magyar kézműiparosság a szakképzettség nélküli iparüzés lehetőségében látja a kézműiparosság pusztulásának legnagyobb okát és éppen ezeknek a bajoknak a leküzdése céljából aábbiakban lehet összefoglalni kívánalmait:

1. hogy egyes speciális esetektől eltekintve, minő például az özevgyi jogon, az elhalt iparos kiskoru gyermekei és unokái javára történő iparúzó, kézműipar gyakorlására iparigazolványt, illetőleg iparengedélyt csak az nyerhessen, aki az előírt szakképzettséget saját személyében igazolta;

2. hogy bármely képesítéshez kötött iparról más képesítéshez kötött iparra való átérés, bizonyos rokontermészeti, eleve pontosan megjelölendő iparoktól eltekintve, csak abban az esetben legyen megengedve, ha az illető az új iparra nézve előírt szakképzettséget a maga személyében külön igazolja;

3. hogy két vagy több képesítéshez kötött iparnak együttes gyakorlása, bizonyos rokontermészeti, eleve pontosan megjelölendő iparoktól eltekintve, csak abban az esetben legyen megengedve, ha az illető az együttesen gyakorolni kívánt iparok mindegyikére nézve külön-külön igazolja, hogy az előírt szakképzettséggel rendelkezik;

4. hogy jogi személyek képesítéshez kötött ipart a kézműves jellegű iparüzés szokásos keretein belül ne üzhessenek;

5. hogy az új ipartörvény szigorú rendelkezéseket tartalmazzon, nehogy a tanonckodási idő és a tanonckutatás alól bárki is kivonhassa magát.

Az új ipartörvényjavaslat a kézműiparosok által felállított kívánalmak csaknem teljes összességét koncedálja és a módosításokban megvalósítja. A keresztény irányzat tehát nem csak a száján hordja a kisemberek érdekeit, hanem igyekszik paragrafusokba önteni az évtizedes küzdelmek eredményeit.

Felfogásom szerint azonban a kézműiparosság az új ipartörvénnyel sem lesz teljesen segítve. Az új ipartörvény csak a lehetőséget nyújtja annak, hogy a szakképzettség kerüljön előtérbe. A kisipar segítségére azonban az a javaslat csak keret, amelybe az iparosságának bele kell nőnie.

Kell, hogy a kézműiparosság segítségének útjában rendezzük a hitelkérdést is. Meg kell teremteni az önálló ipari hitelszövetkezetek központját, amely a kézműiparunk nyújtja a tőkét, hogy reuzálhasson a kapitalizmus korszakában.

A nyersanyagbeszerzésnél az állami szervek is segítségére kell, hogy legyenek a kézműiparosságának, hogy a nagy tömeg anyagbeszerzésének árbeli előnyeit élvezhesse a kisiparosság is.

A közzállításoknál is a kézműiparosság iránt táplált érzelmeinek valósággá kell válniuk és elsősorban a kézműiparosságának kell részéülnie a közmunkákban, közzállítókban.

Általában az iparpolitika minden lehetőségét, minden eszközt meg kell ragadnunk, hogy a kézműiparosságot fejlődésében segítsük. A gyáripár fejlődését természetesen akadályozni nem szabad sőt elő kell segítenünk; hogy a nemzetek nagy ipari versenyében a magyar gyáripár is megállhassa a helyét. Következnie kell egy tettekész, eleven, az élethez simuló iparpolitikának, amely elsősorban a hazai nyersanyag feldolgozását célozza, amely elsősorban a magyar nép szükségleteit elégítse ki.

A gyakorlati kereskedelemről.

(Folytatás.)

Kereskedelem nélkül a fogyasztók nem tudnák beszerezni a termékeket, melyekre szükségük van. A termelőknél tett szolgálatok után, nézzük a fogyasztóknak tett szolgálatot.

Tegyük fel, hogy igen kevés a kereskedő. Ön mezőgazda; ön Roubaixtól száz mérföldre, ötven mérföldre Párisból, legalább is tíz mérföldre a legközelebbi valamit érő városkától is. Ön bizonyára már sokat hallott beszélni Lyon remek selyemfonó intézeteiről, Roubaix kiváló lenszöve-seiről. Azonban ön ezeket soha nem látta, ott soha nem volt.

Ön óhajtana ezeknek gólyáimáiból birni: de honnan vegye elő? Ön talán soha-soha nem fog Roubaixba menni s ugyan ki lesz az, aki felajánlja magát, hogy minden ellenszolgáltatás nélkül az ön érdekében Roubaixba utazik? Igen valószínűleg senki. Na és ha személyesen akarja ott beszerezni, ugyebár, igen nagy összegbe fog kerülni annak az egy-két ruhára való szövetnek a megszerzése. A költség lesz rá igen nagy.

Ime, itt nyomul előtérbe a kereskedő szükségessége. Ennek közvetítésével a termelési központokból a termékek csakhamar elterjednek a fogyasztók igen nagy tömegében. Az árucikkek igen nagy mennyiségben jutnak el a fogyasztókhoz, olyan árucikkek, amelyeket csak legfeljebb hírből ismertek, elárasszák őket és elfogadható áron meg tudja szerezni. És így az egész nemzet kieszeríti termékeit. Nem lesznek csak egyes vidékeknek, megyéknek, városoknak kiváltságos termékei. Minden vidék minden terméke az egész országé¹ lesz. Válogathatunk bármely vidék bármely termékébe.

Ez a kereskedelem újabb szolgálata, melyet a község tesz. Ugyanakkor kivált a fogyasztóknak tesz elsőrendű szolgálatot.

A kereskedő is termelő. Ez az a keletős szolgálat, melyet a kereskedő tesz s ő maga is, éppúgy mint a földművelő, az iparos, ő maga is termelő. A földműves és iparos termeltek bizonyos termékeket. A kereskedő? A kereskedő teszi hasznossá azokat a termékeket. Igen, mert a közvetítés nélkül a termékek a termelőnél akár elrohadnának. Ugyan mit érne nekem, Bretagne lakosának Beaucenak kiütő buzája, Bourgogne híres bora, Lyon világhírt selyme, Creusot páratlan vasa stb., ha az a vas, az a selyem, az a bor, az a buza távol van és nem jut hozzám? Mit ér mindez, ha az a termék reám vagy másra nem tud értekes lenni? Ha nincs, aki nekem azokat hozzáférhetővé tegye? Nos és ez, aki a termékből értéket termel, aki hozzáférhetővé teszi, az a kereskedő! Es bizony, a kereskedőnek azért, hogy rendelkezésemre bocsájtthassa az árukat, sokat kell dolgoznia; ez a munkája sok elismerést és hasznót érdemel. Egy szóval a kereskedő is termelő.

A munka szürke telepein mentik a hazát!

A forgalmi adó a gyakorlatban.

Több kérdés merült fel a forgalmi adó gyakorlati alkalmazásában, amelyre nézve a törvény és a végrehajtási utasítás vagy egyáltalában nem ad feleletet, vagy pedig bizonytalan, nem egész világos formában dönti el a kérdést.

Kérdéses volt az a körülmény, hogy *hogyan fognak adózni a fióküzletek.* A fióküzlet, mint teljesen önálló üzlet, saját könyve alapján fogja leróni az általános forgalmi adót. A jóvedelem, a melyet a fióküzlet a főüzletben szolgáltat be, a főüzletben nem esik újra általános forgalmi adó alá, hanem annak az igazolása mellett, hogy ezen összeg után a fióküzlet már általános forgalmi adót fizetett, levonási tételt képez. A fióküzletől a fióküzletbe szállított áruk nem tekinthetők eladásnak, az értük befolyó vételár tehát akkor, amikor a fióküzlet a főüzletnek beszolgáltatja, szintén mentesül az általános forgalmi adó alól.

A forgalmi adóról szóló törvény és a végrehajtási utasítás szerint a csomagolásért számított összeget akkor sem szabad az adóalapból levonni, ha az eladó kötelezte magát a csomagolásnak meghatározott áron való visszavételére. A visszakapott csomagolásért a vevőnek visszafizetett összeg tehát a forgalmi adó alapjából semmilyen körülmények között nem vonható le. Ezen a nehézségen azonban olyan módon segíthet a kereskedő, hogy a csomagolást, amennyiben vissza akarja venni, nem számlázza, tehát nem adja el a vevőnek, hanem a vevőtől a csomagolás visszatérítésének biztosítására letétet kér. Ezt a letéti összeget, amely nem könyvelendő el bevételként, hanem csak mint átmeneti tétel szerepel vagy visszatérítik a vevőnek, ha a csomagolást a vevő tényleg visszaadja vagy amennyiben a csomagolás vissza nem kerül, tényleges bevétel képez, amely után utólag le kell róni a forgalmi adót.

Vasuti menetrend.

Budapest—Szeged

Indulás:		Érkezés:	
Szv.	Gyv.* Svz	Szv.	Gyv.* Svz.
8 ¹⁰	15 ³⁰ 23 ⁰⁰	Budapest	8 ³⁰ 14 ³⁰ 21 ³⁰
15 ⁰⁰	20 ¹⁰ 7 ¹⁵	Szeged	23 ⁰⁰ 9 ¹⁰ 14 ³⁰

*Kedd, csüt. szombat

*Hétfő, szerda, péntek

Békéscsaba—Hódmezővásárhely—Szeged

4 ³⁰	17 ⁰⁰	Békéscsaba	10 ³⁰	20 ¹⁵
7 ⁰¹	20 ³⁴	Hódmezővásárhely	7 ⁰⁰	17 ⁰⁰
8 ²⁵	21 ¹⁵	Szeged-Rókus	6 ⁰⁰	16 ¹⁰
8 ⁴⁰	22 ⁰⁵	Szeged	5 ³⁰	15 ³⁰

Szeged—Makó—Csaba (Mezőhegyesen át)

15 ¹⁵	Szeged	12 ³⁰
16 ¹⁵	Makó	11 ³⁰
21 ⁵⁰	Csaba	5 ⁰⁰

Szeged—Makó—Battonya

21 ⁰⁰	Szeged	7 ³⁰
22 ³¹	Makó	6 ¹⁰
1 ³⁷	Battonya	3 ³⁰

MOZZANATOK

Naptár.

Szakosztályi ülések:

Lakatos szakosztály: hétfőn este 6 órakor a Böröcz-féle vendéglőben (Brüsszeli-körút 32. sz.).

Szabó szakosztály: minden hétfőn este 6 órakor Feketes-as-utca 20. sz. Krier-féle üzletben.

Kocsigárdók: kéthetenként a Kath. Körben a hónap első és harmadik csütörtökén d. u. 6 órakor.

Festőipari szakosztály: Meghívásra este 6 órakor az Ipartestületben.

Építők: minden szombaton d. u. 6 órakor a Raffay-féle vendéglőben.

Fűszer szakosztály: esetről-esetre összehívás. **Asztalos szakosztály:** csütörtök délután 6-kor az Ipartestület épületében.

Bőripari szakosztály: a hónap 1. és 3. hétfőjén a Katholikuskörben.

Élelmi szakosztály: Esetről-esetre összehívás.

Kézműáru szakosztály: szerdán este fél 7 órakor a Stefánia kioszkban.

Faipari szakcsoport: Minden hó első csütörtökjén az Ipartestület székházában.

Személyi változás. Irodánkban, annak szervezése óta igazán kiváló buzgalommal, ügyszerezzettel és hozzájárítással özv. **Bacsoni Pálné** urnó volt szives adminisztratív ügyekben a fiókszövegségnek nagy segítségére lenni. Sajnálattal kell közölnünk, hogy folyó hó 15-től irodánktól megvált. Alkotó munkásságáért a fiókszövegség halájt fogja mindenkor birni.

A Polgári Dalárda kiténtetése. Szeged és környékének a felszáz év óta eredményesen működő Polgári Dalárda f. év augusztus havában napokon át páratlan műtélvezetet szerzett. Ugyanis 50 éves jubileuma alkalmából országos dalversenyt rendezett s ezzel megpezsdítette a daloskörök életét és eget nyitott a magyar dalnak. Örömmel értesültünk róla, hogy a kultuszminiszterium elismerő okirattal tüntette ki az érdemes daloskört és részére segélyképe 3000 K-t utalt ki. Szeged dalkedvelő közönsége is ismételt elismeréstejezi ki ugy **Czigler** elnöknek, valamint **Fichtner Sándor** karnagynak és az egész daloskörnek.

Téli programok. A nyár a társaséletben mindig bizonyos szünetelést jelentett s jelent most is. A Baross Szövetség szegedi fiókja is, minthogy a nyári időszak elmult pezsgő tálilete készült. Megkezdődnek a taggyűlések, itt lesz a közgyűlés, szabályszerűen megtartatnak a szakosztályi ülések stb. Vett híradás szerint a kultur és szakelőadások sorozata is készülőben van, mikről esetről-esetre fogunk hirt adni. A rövidárusok szakosztálya folyó hó 19-én tartott szakosztályi ülésén már elhatározta, hogy folyó hó 29-én, szombaton este megtartja első tea estélyét. Hasonló mozgalmakról más szakosztályokról is vettünk hirt.

Változás irodahelyiségünknel. Értesítjük a szövetség tagjait, hogy irodánk f. hó 15 óta már nem Honvéd-ter 8—9. sz. alatt, hanem Kárász-utca 11 sz. alatt a Kézművesbank házában van az emeleten, az Építő Részvénytársaság iro-

dájával ideiglenesen kapcsolatban. Ugyanis a bank udvarán egy új terem épült és irodánk ebben foglal majd helyet véglegesen. Mig a telefont át nem helyezik 2—28 az iroda telefonja, azonban a 15—52-nél is leadható közülemények. Az új irodahelyiség megalkotása **Czigler** elnök kiváló érdeme.

Az italmérések revíziója. Ha őszinték akarunk lenni, be kell vallanunk, hogy a pénzügyminiszteri új rendeletek, amelyek az új törvények végrehajtását célozzák, bizony az anyagi megterheltesen kívül a kereskedőkre és iparosokra nézve óriás zaklatást is jelent. Ilyen az italmérések revíziójára vonatkozó intézkedés is. Ugyanis a revízió alkalmából a magyar állampolgárságot is kell igazolni. Ez természetesen kétségtelen, hogy nem magyar állampolgárnak nem lehet jussa e hazában való boldogulásra. Csak az állampolgárság igazolása, illetve ennek tulhajtott volta nagy zaklatást jelent az italméréssel foglalkozókra. Nagyon helyénvaló a teljes igazoltatás ott, ahol az italmérés engedéllyel bíró egyének külső jellege vagy belső tulajdonságai arra engednek következtetni, hogy az italmérő nem magyar állampolgár. Sok panasz hangzott már föl eziránt s reméljük, hogy ez módosítást eredményez. Italmérőink csak attól fáznak, hogy a revízió végrehajtása nehogy illetéktelen kezekbe kerüljön.

Cipőben kényes izlést csakis a modern berendezésű VENUS cipőgyár elégíti ki. Raktára a legduzsabb. Szeged, Szegfü-utca 2. szám alatt.

Az egyetemi építkezések a mintaszertü vezetés és irányítás mellett a befejeződéshez közelednek. A szegedi iparoság és alkalommal is megmutatta, hogy kiváló munkát tud szorgálatni és nemcsak az az érdemük, hogy az alkuvegyemények, szerződések és ajánlatoknak teljesen megfelelő adtak, hanem, hogy perre elkészítették az a kitűzött idő szerint. Megnyugvással gondolunk e sikerünkre és reménnyel tekintünk az újabb tömegmunka elé. Ugyanis az egyetemi építkezések után a közép- és elemi iskolák elhelyezésének kérdése kerül sorra. Átalakítások és új épületekről lesz szó.

Ha a feltételeken illetékmentes kereskedelmi levelet a perben mindkét fél használja, az illetéket annak kell lerónia, aki a levelet először mutatja fel. A másik féltől illeték nem követelhető. A közigazgatási bíróság ezt a 99—1921. szám alatt hozott döntését a következőképpen indokolta: A perben az egyik fél feltételeken illetékmentes kereskedelmi levelet bemutatta. A levél ennek következtében illetékkötelessé vált. A bemutató fél az illetéket le is róta. A lerovás megtörténte után a levél másik példányát a másik fél is bemutatta a bíróság előtt. Miután ekkor az illetéket a másik félnek erre a levélre le kellett rónia, újabb illetéket leróni nem kell.

Szövetségünk kaszinója. A nagyarányú fejlődésnek kétségtelen bizonyítéka az, hogy fiókszövetségünk foglalkozik egy kaszinó létesítésével. Ez a helyiség szolgál a választmányi, a szakosztályi ülések megtartására és állandó találkozója

lez a szövetség tagjainak. Azaz egy keresztény Lloyd megalakításáról van szó. A cél az, hogy így az egy gondolkodású és érzésű keresztény közgazdasági emberek egy állandó helyen találkozzanak egy légkörben éljenek. Társadalmilag is rendkívül jó hatása lesz az egyet' helyiségnek. A taggyűlések természetesen az eddigi módon mindig váltakozva tartatnak meg.

Közgyűlésünk. Mint mult lapunkban erről megemlékeztünk, választmányunk határozataiképpen f. év decemberében fogjuk ezt közgyűlésünket megtartani. Czigler Arnold elnökünk felkéri azon tagokat, akik a közgyűlés tárgysorozatába illeszthető indítvánnyal, javaslattal avagy önálló előadással óhajatának beleilleszkedni, hogy az indítványt és javaslatot teljes terjedelmileg, az előadást pedig tartalmi kivánatban f. év november 15-ig az irodába (Kárász-u. 11. sz.) juttatni sziveskedjenek. Azután érkezett bejelentések tudomásul nem vehetők.

MIHALYI ADOLF Tisza Lajos-körút 55. szám alatti fűszer- és csemege-kereskedése valóságos kincses bányája a vásárló közönségnek.

Mindszentek. A sárgultan lehullott levelek az elmulás beszédes szószóli. Elközvegett Mindszentek és Halottak-napja. Ez a két, sok fájdalom fakasztó szomorú, de mégis kedves ünnep. Halottainkra emlékezve, az önmagunk adósságát rójuk le az elmultak, az elmulás iránt. Hej, az elmult 4—5 év volt igazán az elmultakat termelő idő s nincs, kinek ne volna ilyenkor kit siratni, kire emlékezni. A Baross Szövetség is kegyelettel emlékezik meg elhunyt tagjairól és kegyelete jeléül sírjukra koszortot helyez.

A tőkebefektetés és nem spekuláció céljából vett értékpapír eladásakor elért nyereségért nem kell jövedelemadót fizetni. A közigazgatási bíróság ezt a 4125—1921. számú döntvényét a következőkkel indokolta: Az adózó, egy részvénytársasági vezérigazgató, jövedelmének csak egyrészt költötte el, más részéből értékpapírokat vásárolt. Az 1916. évben értékpapírjai egy részét eladta. A vételár és az eladási ár között 8.574.500 korona diferencia volt. Ez az összeg azonban, mint a vezérigazgató nyeresége, nem kerülhet jövedelemadó alá, mert a papírokat tőkebefektetés céljából vásárolta. Az értékpapírokat ugyanis tényleg megkapta és egy ideig birtokában tartotta. Spekuláció lett volna az ügylet, ha tényleg a papírokat meg nem kapta volna, hanem csak határidő-ügyletet kötött volna, vagyis a papírokat tényleges szállásra helyezett az eladó neki csak az árfolyamdíferenciát fizetnie volna ki.

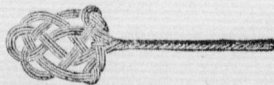
Pályázat a „cognac” szó helyettesítésére. A trianoni békeben Franciaország kikényszerítette azt a rendelkezést, hogy a „Cognac” szó

a jövőben csak francia eredetű pálinka megjelölésére lesz használható, úgy hogy a magyar cognagyárosok kénytelenek a cálnak teljesen közhasználatu „Cognac” szó használatát beszüntetni és ehelyett új megjelölést keresni. A Likörgyárosok és Gyümölcsleparólok Országos Egyesülete pályázatot hirdet egy olyan szóra, amely a „Cognac” szót minden viszonylatban megfelelően pótolja. Pályázhat bárki. A pályamunkákat gépirással írva, zárt jelűleg borítékban az alulírott egyesületnek (Budapest, V., Báthory-utca 10) kell postán beküldeni. A pályázó neve és címe szintén zárt borítékban mellékelendő. E borítékot ugyanazt a jelűleg kell feltüntetni, mint amely a pályamunka borítékán feltüntetve van. A pályázat határideje 1921 november 1. Az ezen időpont után beérkező pályamunkák nem vehetők figyelembe. Dönt saját belátása szerint az egyesület igazgatósága által kijelölendő pályabíróság. A díjak összege 10.000 korona, amelyből az első díj 6000, azaz hater korona, a második díj 3000, azaz háromezer korona, a harmadik díj 1000, azaz ezer korona. A díjakat az alulírott egyesület fogja kifizetni. A beküldött pályamunkák az egyesület tulajdonába mennek át. A pályázat eredménye 1921 november első felében fog közzététetni. Budapest, 1921 szeptember 26. Likörgyárosok és Gyümölcsleparólok Országos Egyesülete.

Az a nyereség, amelyet valaki alkalmi üzletről szerzett, annak az évnek a jövedelméhez számítódik, amely évben a leszámolás megtörtént. A közigazgatási bíróság ezt a 45—1921. sz. döntvényét az alábbi indokolta, hogy az az adózó, aki 1915. és 1916. években folytatott alkalmi üzletet és ezen az üzleten 148.751 koronát keresett, csak 1916-ban számolt el és így csak ekkor tudta meg, hogy alkalmi üzlete járt-e és mennyi nyereséggel. Ez az összeg tehát nem osztható fel két év jövedelméül.

Hirdetéseket a szerkesztőség vesz fel igen méltányos áron. A szöveg a szerkesztőségbe küldendő be. Felhívjuk a hirdetőket figyelmét arra, hogy lapunk nemcsak Szeged városában, hanem négy vármegye minden városába, községébe jár s így hirdetésekre kiválóan alkalmas.

Pályázat új trafikokra. A magyar kir. pénzügyminiszterium Szeged város belterületén új kizárólagos dohány kisáruddakra hirdet pályázatot. Még pedig a Szabadság-téren, a Kolozsvári-téren, a Szent István-téren, a Boldogasszony-sugáron, továbbá a Római-körút és a Széler-sugárat által határolt területen. Az új dohányárudokra csakis hadirokkantak, hadiözvegyek, hadiártyak, állami tisztviselők, továbbá menekült tisztviselők pályázhatnak. A kérvények 10 koronás bélyeggel ellátva a „Hadróa” Nemzeti Szövetségének Csongrád vármegyei és szegedi csoportjainak mutassák be láttamozás végett. A pályázat határideje 1921. évi november 30-án déli 12 órákor jár le. Itt említtük meg, hogy a legutóbbi pályázati hirdetmény alapján Kistelekén öv. Leheláuis Deszonné pénzügyi titkár özege. Szegeden pedig Tolzer Ferencné hadiözvegy a Hunvéd-téren, Szemerédi Imre hadirokkant a Kossuth Lajos sugáron és Damjanics-utca keresztesére, továbbá Birn Gézné Újszegeden.

Barabás Lajos kelete-meszli és ecset-készítő

Somogyi-utca 18. SZEGED Fekete-házzal szemben.

Állandóan nagy raktárt tartok.

Irodánk hivatalos órai folyó évi szeptember hó 1-től d. e. 9—12-ig d. u. 3—5-ig tartatnak, azaz a tagok részére az iroda ekkor áll rendelkezésre. Telefon 15—52. és 2—28.

A kis egzisztenciák forgalmi adójukat **átalányösszegben** fogják megfizetni. Az átalányösszeg kivételése becslés útján fog történni. Az átalány megállapításáért és az ily módon való adófizetés engedélyezéséért kérvényt kell benyújtania a lakóhelyre illetékes pénzügyigazgatóságához.

A **vegyeskereskedéssel foglalkozó** az eladott gabona után is tartozik általános forgalmi adót fizetni. A hűvelyes feltétlenül forgalmi adó alá esik, bárki adja is el.

Friss tengeri soronkívüli szállítása. Az államasutak igazgatósága közli, hogy a saját és az általa kezelt vasutak állomásain akár zsákokban, akár ömlesztett (alla rinfusa) állapotban feladásra hozott morzsolt vagy csöves uj (friss) tengeri visszavonású, de legkésőbbben 1922 március végéig, a vasúti üzletszabályzat 67. §. (5.) bekezdésében foglalt határozmányok alapján — az élő állatok, a friss hus, a friss gyümölcs, a friss fűszerek és a tolyás kivételével — minden egyéb kocsi- és teheráru és minden más gabona szállítvány előtt: közérdekből sorrendben kívül de az új (friss tengeri feladásának sorrendjében fog kocsi- rakatni és elszállítani.

A **postatakarékkal való levelezés portómentes.** A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy a postatakarékpénztár csekk-, takaré- és értékpapír-forgalmát érintő üzleti egyszerű (nem ajánlott) levelek postai viteldíját (portódíját) ne a feladó viselje, hanem ezt a kézbesítőkör a postatakarékpénztár térítse meg. Feltétlenül szükséges azonban, hogy ezeknek a leveleknek a borítékai a felek részéről a feladás előtt a következő záradékkal láttassanak el: „A 77618—1921. sz. ker. min. rendelet alapján.” Az értékküldeményeket az érvényben levő tarifa szerint ezután is a feladó tartozik felbélyegezni.

A **kizárólag terménykereskedő** cégek által eladott buza, rozs, köles és kétszeres minden esetben mentes az általános forgalmi adó alól. Mentés továbbá az az árpa is, amelynél a közvetlen vevő valamely malom. Minden egyéb termény után általános forgalmi adót kell fizetni.

Az **áru behozatalakor fizetendő forgalmi adó** teljesen független attól a forgalmi adótól, ami az importáru beföldi eladása után fizetendő. A behozatalakor fizetendő összeg ugyanis eladó és vevő között létrejött ügylet megadózhatása, míg a beföldi importőr által történt eladás új ügylet, tehát új forgalmi adót fizet. Ez alól a forgalmi adó alól tehát semmiféle igazolással mentesíteni nem lehet.

Szabad magyar államjegyet Romániába bevinni. A román kormány az új magyar államjegyek bevitelét Romániába korlátlan mennyiségben szabadáá tette. A leik kivitele Romániából továbbra is külön engedélyhez van kötve.

A **betegségi és balesetbiztosítás** módosítását tartalmazza a hivatalos lap október 14-iki számában megjelent 8524. számú kormányrendelet. Ez arendelet kiegészíti és módosítja a betegségi és balesetbiztosítás ideiglenes szabályozásáról kiadott eddigi rendeletek több intézkedését. Jelölés megállapítja, hogy önként biztosíthatók betegség esetére a munkabér nagyságára való tekintet nélkül olyan személyek is, akik nem esnek a betegségi biztosítási kötelezettség alá. Aki tagságát a bérhatár következtében 1919. évi december hó elseje óta vesztette el, orvosi vizsgálat nélkül és tekintet nélkül életkorára, önkéntes taggá válik, ha ezt az igényét, arendelet életbeléptetésétől (október hó 14-étől) számított 8 héten belül a pénztárnál bejelenti. Az a munkaadó, aki a balesetbiztosításra kötelezett üzemében alkalmazottat ért és neki, illetőleg megbízottjának tudomására jutott balesetet az illetékes elsőfokú rendőri hatóságnak, illetőleg az illetékes elsőfokú közigazgatási bányahatóságnak, valamint az illetékes kerületi munkásbiztosító pénztárnak 24 órán belül be nem jelenti, a balesetvizsgálat költségeit a pénztárnak megteríteni tartozik. Vállalati betegsegélyező pénztár felállításának csak akkor van helye, ha ez a biztosítottak segélyezési igényeinek fokozott kielégítését előmozdítani alkalmas és már tényleg működő kerületi munkásbiztosító (magánegyesület betegsegélyező) pénztár szolgáltató képességét nem veszélyezteti.

Állás, foglalkozást kaphatnak a hatósági munkaközvetítő útján Templom-tér 8. sz. I. emelet. Kovács, bádogos, géplakatos, stabil kazánfűtő, fazekas, kőfaragó, kályhás, kaptakafészítő, zsidelykészítő, faesztergályos, asztalos, kádár, bognár, kocsi-fényező, seprűkötő, kosáronló, talicskakészítő, kefékötő, költégyártó, gépkötő, szabó (férfi, női), varróleányok, cipész, csizmadia, cipőragasztó, borbély, szobafestő, mazoló, ács, kéményseprő, molnár, tuskó-kitermelő, napszámos, cukorgyári munkás, (férfi, nő, fiu.) kiszolgáló, német gép és gyorsíró, kifutó, gazdasági mindenes, kocsis, kubbikusok. Tanoncok: Géplakatos, asztalos, szabó, szobafestő, fényképész, kovács, kádár, bognár, kereskedő, kazánkovács. A női osztályon mindennemű háztartási alkalmazott. A múlt héten elküldött a hivatal 168 szakmunkást, 194 segédmunkást, 200 háztartási alkalmazottat és 61 segéd (napszámosnót) munkásnót.

Élő- és művirágkoszorúk

Minoszentek- és Halottak-napjára
**nagy választékban rak-
táron tart s megrendelésre
a legszebb kivitelben**

☞ készit ☞

Farkas Ferenc, Takaréktár-
utca 8. sz. a.

BACSA PÁL kézmű és női divat-
:: áru üzlete ::
az „Arany kereszt”-hez. Csekonics-utca 4. szám.

Új kereskedelmi oktatási intézet. A Baross Szövetség keresztény kereskedelmünk és iparunk versenyképességének fokozása céljából kereskedelmi szakintézményeket rendez egyelőre Budapestén, amelyeken az önálló kereskedők és iparosok, valamint a tanonkoron túl lévő alkalmazottak szakbeli ismereteiket kiváló tanárok előadásainak hallgatásával gyarapíthatják és egészíthetik, idegen nyelveket, górsírast és szépirost tanulhatnak. Az új iskola teljesen a kereskedelem és a hallgatók szükségleteihez fog simulni és mindenki azokat az előadásokat választhatja, amelyeket hallgatni kíván. Az előadások az üzleti időn kívül az esti órákban tartatnak meg, október 17-én kezdődött és júniusban végződik.

A vasuti és hajózási felügyelőség hírszerint felfogják oszlatni, illetve beleolvastják a kereskedelmi minisztériumba. Az ok: az állami kiadás csökkentése, abban az értelemben, ahogyan azt már Hegedűs pénzügyminiszter elhatározta. A főfelügyelőség élén előzőszerint Horváth Károly államtitkár fejt ki érdemes munkát.

A külföldre eladott áru után forgalmi adót nem kell fizetni. Az illető árúk eladásánál bejelentő lapot kell két példányban kiállítani, amelynek egyik példányát lepecsételve a feladó visszakapja. Ez az okmány igazolja azt, hogy az áru tényleg a külföldre lett feladva. Kereskedelmi levélvel vagy egyéb irással kell igazolni az exportált áru ellenértékének összegét.

A 20 és 10 koronásokat 2 hét múlva hozzák forgalomba. Mint ismeretes, a 20 és 10 koronás államjegy címletek Magyarországon készülnek és nyomásukat a két koronásokkal egyidejűleg kezdték meg az Államnyomdában. A már kész pénzmenyiség jelenleg számlálás alatt áll és értesítésünk szerint előreláthatólag egy-két héten belül forgalomba kerül.

A III. osztályú kereseti adó. Mikor Hegedűs Loránt a forgalmi adóról szóló törvényjavaslatot előterjesztette, kijelentette, hogy ennek az egész közzgazdaságot és minden fogyasztót súlyosan terhelő új adónak életbelépte után a III. oszt. kereseti adót megszünteti. Most, hogy a pénzügyminisztérium betöltése, ha ideiglenesen is, megtörtént, várjuk Hegedűs ígéréteinek beváltását, mert a minisztérium vezetésében történt változás nem lehet ok a kérdés elodázására. A kereskedelmi és ipari körök sürgetésére az érdekképviseletek ez ügyben felterjesztéssel fognak fordulni a pénzügyminiszterhez.

Szállítási fekbérek felemelése. A Máv. budapesti üzletvezetősége árutörölődés miatt október 15-től kezdve visszavonásig elhatározta, hogy a nyugati pályaudvarról minden gyorsáru fekbérért 100 kg-kint és naponként 4 koronára emeli fel. A nyugati pályaudvaron és a dunaparti tehérpályaudvaron a nyitott kocsikban szállított árúk fekbérért 100 kg-kint és naponként 1 koronára, minden egyéb teheráru fekbérért 100 kg-kint és naponként 3 koronára emeli.

Széntermelésünk javul. Csonkamagyarszország összes bányának széntermelése 1919-ben 39 millió méter-mázsára volt, 1920-ban már 49 és fél millió méter-mázsára emelkedett, míg a folyó évben valószínűleg már elérjük az 55 millió méter-mázsát. Chorin Ferencnek a Magyar Lloydban közölt nyilatkozata szerint a jövő évi termés valószínűleg 65 millióra fog, míg 1923-ban remélhetőleg már 70 millió méter-mázsára szent fognak bányászataink termelni. Minthogy pedig a pécsi szénbányák évi termésének 46 százalékát is felhasználhatjuk, mely szén jóménységű, laszankint bizonyos mennyiségű külföldi szén behozatala mellett az ország szénkészlete teljesen földözve lesz.

Vasárnap délelőtt 7—10 óráig lehet baromfi árusítani. A kereskedelmi miniszter 86.068—XXII. 1921. sz. rendeletében az élelmiszerüzletű üzleteknek megengedi, hogy élő és leölt baromfi vasárnap délelőtt 10 óráig árusítható és házhöz szállítható.

Szülők figyelmébe!

Az iskolaév kezdetére ajánlja elsőrendű anyagból, saját készítményű, nagyválasztékban lévő gyermekcipőt VÉNIG GYULA Gizella-tér 3.

Olcsóbb lesz a bor. Az idei perzeiő szárazság, mely a gabonát és a kapásnövényeket tönkretette, a szőlőtermésnek kiválóan kedvezett. De nemcsak mennyiségben kiváló az idei bortermés, hanem minőségileg is, mert súlynabb minőségű alig akad itt-ott. A szegedvidéki borok átlag 18—20 fokosak, a mult évi 15—16 fokoz viszonyítva. A jobban kezelt borok pedig a 23—24 fokot is elérik. Szakértők egyhangú véleménye szerint 20 éve nem volt ilyen kiváló minőségű az új bor. A mennyiség a normális évek átlagánál jóval felül emelkedik s a termelők még a 25—30 koronát kerek a must hitejéért. A borban ellenben nagy áresés állott be, ami nemcsak a bőséges termésnek köszönhető, hanem annak is, hogy a szomszédos államok Ausztria, Csehszlovákia oly nagyra emeltek fel a vámot, hogy azt az ugy is elég drága bor nem bírja el s így a borkivétel mondhatni teljesen megszűnt. Az áresés folytonossága miatt a vásárlások is megszüntek, mert a kereskedők mind nagyobb olcsóbbokra várnak, ami rövid időn belül be is fog következni.

Rákóczi emlékünnepe. A Szegedi Rákóczi Egyesület október hó 23-án délután 4 órákor a városbáza közgyűlési termében emlékünnepelet tart a következő műsorral: 1. Himnusz. Énekli a Szegedi Dalárda. 2. Megnyitó. Tartja Lantos Béla egyesület elnök. 3. Rákóczi Rodostóban. Előadja Palágyi Lajos. 4. Kurus-dalok Énekli Fodor László. 5. Ünnepi beszéd. Tartja Pálffy József dr. 6. Gaál F. Szentelt hamvak. Énekli a Szegedi Polgári Dalárda. 7. Ünnepi nóta. Előadja Hajnal István dr. 8. Fichtner S. Hiszekegy. Énekli a Szegedi Polgári Dalárda. 9. Záróbeszéd. Tartja Várhelyi József. 10. Szózat. Énekli a Szegedi Dalárda.

Értesítjük, hogy nagyobb mennyiségű **ráfas, gömbölyű-, négyszögletes-, spáring- és abroncs-vas,** valamint **ékevas, ékekormány, láncok, csavarház, csavarok és feketelemez** érkeztek s azokat a legjutányosabb napi árban számítjuk. Ne mulassza el üzletünket felkeresni és a távszji munkákhoz szükséges anyagot kellő időben, még a készlet tart, megvásárolni. Kérjük mielőbbi szives látogatását.

BRUCKNER TESTVÉREK.

**Csonkamagyarország nem ország,
Egész Magyarország menyország**

Cukorellátás. Az ideai előrelátható cukorellátásról irányadó körökből értesülünk, hogy cukorbehozatalra szükség nem lesz, mert a hazai gyárak a szükségleteket födőzik. A nagy szárazság miatt ugyan 30-35 százalékkal kevesebb cukorrépa termelt, de a cukortartalma kiváló, igaz ugyan, hogy kivitelünk nem lesz és az árakban sem igen várható lényeges változás.

Hogy leszünk a zsirral? Általános a panasz, hogy a közszükségleti cikkek egyik legfontosabbja, a zsír ma szinte megfizethetetlen már. A zsír árának ilyen megdrágulása teljesen indokolatlan és különösen akkor, mikor a kivétel is szűnhet. 185 koronát kilogrammonként követelni, valójában árdragítás. Csonkamagyarország sertésállománya aránylag nagyobb, mint amekkorra a béke állapotban volt. A mai árakat még a kukorica magas árával sem lehet indokolni, mivel a tengeri árak felhajtását sem tarjuk realisnak. Budapesten naponként átlag 2700 sertést hoznak a sertésvásárra, ugyanezen időben 10-15 évvel ezelőtti sem hoztak többet. Az új közéletmezei tanácsnak sürgős intézkedésére lesz szükségünk, hogy legálább a napi zsiradaghoz elfogadható áron juthassunk.

Nem! Nem! Soha!

Danner Péter Fia

fűszer-, csemege-, ásványvíz- és termény-

Telefon 141. nagykereskedő Telefon 141.

Tisza Lajos-körut 12. szám

Ajánlja dusan felszerelt áruaktárát nagyban és kicsinyben.

SZÁNTHÓ cipész
ajánlja elsőrendű cipőkészítményeit.
szővelkezelt lapok részére 5 szál-
zaiték áronként.
Szegfü-utca 2. Sz.

Asztaltűzhelyek,

egyszerűek, valamint fehér fayence lapokkal kirakottak is készen kaphatók:

KÖNYA GYÖRGY

épület- és műlakatosnál,
Felsőváros, Szent László-u. 7. Telefon 308.

Römer Miklós

fűszer és csemege üzlete

SZEGED, Dugonics-tér 5. sz.
Telefon 983.

Hutter Ferencsevics

céglajdonos: Hutter Károly

sör- és bor nagykereskedő

Iskola-utca 18. sz. :-: -- :-: Telefon 243. sz.

Az Első Magyar Részvény Serfözde főraktárosa, ajánlja elsőrendű friss tavaszi viágos- és barna söreit, hordóban és palackokban, valamint kitűnő zamatos borait nagyban és kicsinyben.

Mayer Dezső

kocsigyártó telepe

SZEGED, Dáni-utca 5. szám alatt.

Uj kocsik készítését és javításokat jutányosan vállal.

Elsőrendű harisnyák, keztük, pamutok, cérnák, rövidárúk, férfi ingek, gallérok, nyakkendők a legolcsóbb napi árakon

Telefonszám 11-79. **SONKOVICS-nál** Feketesas-utca 17. sz.

SZEGEDI ÉPÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Iroda: Kárász-u. 11. Telefon 2-28.
Telep: A Petőfi Sándor-sugárú
vámház mögött. Telefonszám 9-47.

eivállal minden szakmába vágó építkezési munkálatok tervezését és kivitelét. Anyagraktárában, a Petőfi Sándor sugárúti vámház mögött, építési anyagok, ugymint mész, cement, fűrészes áru, beton áru, kátránypapír, fedőlemez, fűzifa, faszén kapható.

FRIEDRICH JÓZSEF

EGYENKÜHÁZATI ÉS HADPÉLSZPRELÉSI INTÉZET
TELEFON 1433 SZEGED, TELEFON 1433

DUGONICS-TÉR II. SZÁM ALATT.

Bruckner Testvérek

vasáruháza, Szeged
Kossuth Lajos-sugárút és
Tisza Lajos-körút sarkán.
Telefon 226.

Ajánlunk vas, acél, ércnemű és konyhafelszerelési cikkeket. — Nagy raktár „Folytonégő” kályhákban. „Lándzsa kályhagladiaátor”. Épület és butorvasalás, carbid és mindenféle gazdasági eszközökben.

Jutányos árak, pontos kiszolgálás!

Gép- és üzemtulajdonosok!

Tauril, klingerit, asbest, gumi, ólom, buvó-luk és tömszelence lömitések, gőzfeszmerők, olajzók, zsírzsók, Klinger és közös égés vizálás mutatók, csőkefe, csapszír, szíjvlasz, gyanta, borax gyorsforrasztó, szíjtagasztó, szíjcsatló, szíjzszegek és mindenféle műszaki cikkek. **Sósav, kénsav, olajok, zsírok** minden minőségben és mennyiségben. — **Elektromos cikkek.** javító műhelyünkben mindenféle gépjavítás, új géprezeket pontosan gyorsan készítenk. Elektromotorok, dinamok tekerése és javítása garancia mellett.

SZVATON és KUCSES
műszaki és elektrotechnikai vállalata

Szeged, Tisza Lajos-körút, Püspök-téri bazárépület

KOCSIS FERENC

lúszér és csomag kereskedő

SZEGED

Takaréktár-u. Gról-palota

Telefon 452.

Őszi újdonságok megérkeztek

férfi és női szövetek, flanelok, velurok, bársonyok, köpöny- és kabátkelmék, zellirak, silonok és vásznak nagy választékban. Iskola és gyermek kiölt kötésekben nagy választékban

Harisnya különlegességek gyári raktára

KETTING JÁNOS divatáruháza

Kigyó-utca 2.

az EMKE-kávéház mellett.

Gárgyán Imre és Fia

borkereskedő és szőlőbirtokos

SZEGED, Kórház-utca 13.

Telefon 11-45.

Telefon 11-45.

Mezey és Társa

vaskereskedése

Szeged, Feketesas-utca.

Legolcsóbb bevásárlási forrás kályhákban, konyhaedényekben és minden ipar részére szerzőmokban ugyszintén vadászati cikkekben.